

RAY BRADBURY



**PAMPELIŠKOVÉ
VÍNO**

 **KNIHA ZLIN**

Pampeliškové víno

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 **KNIHA ZLIN**

Ray Bradbury

Pampeliškové víno – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA



RAY BRADBURY



**PAMPELIŠKOVÉ
VÍNO**

Copyright © 1957, renewed 1985 by Ray Bradbury
By arrangement with the Proprietors. All rights reserved.
Translation © Tomáš Hrách – heir, 1995
Epilogue © Lahna Diskin, 2001
Epilogue translation © Jiří Hron, 2020
Cover design © Milan Malík / www.mimo.cz, 2020

ISBN tištěné verze 978-80-7662-891-5
ISBN e-knihy 978-80-7662-895-3 (1. zveřejnění, 2025) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7662-896-0 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-7662-892-2 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

*Věnováno Walteru I. Bradburymu,
který mi nebyl ani strýcem, ani bratrancem,
ale zcela určitě redaktorem a přítelem.*

ÚVOD

PRÁVĚ TATO ČÁST BYZANCE

Stejně jako většina mých knih a povídek byla pro mne i tahle kniha jistým překvapením. Podstatu takových překvapení jsem – díky Bohu – pochopil už na samém začátku svého spisovatelského snažení. Předtím jsem si jako každý začátečník myslel, že k tomu, aby nějaká myšlenka vznikla, do ní stačí dost dlouho kopat, tlouci a šťouchat. Přitom je jasné, že při takovém zacházení se každý slušný nápad překulí na hřbet, zatřepe tlapkami, upře pohled do věčnosti a vydechne naposled.

Proto se mi značně ulevilo, když jsem se krátce po dovršení svých dvaceti let konečně proboujel k určitému procesu slovních asociací, kdy jsem každé ráno vstal, usedl k psacímu stolu a zapsal každé slovo nebo skupinu slov, která se mi náhodou vylíhla v hlavě.

Pak jsem s těmi slovy – nebo za ně – bojoval a zatahoval do hry celou řadu postav, které by dokázaly slova zvážit a vysvětlit mi jejich význam v mém vlastním životě. Za pár hodin byla nová povídka k mému velkému údivu hotová. Bylo to naprosté, krásné překvapení. Brzy mi došlo, že takhle musím pracovat po celý zbytek života.

Nejprve jsem v duchu lovil slova, která dokázala nejlépe popsat mé zlé sny, můj dětský strach ze tmy a z ubíhajícího času, a pak jsem z nich skládal příběhy.

Pak jsem se pořádně podíval na jabloně kolem, na dům, kde jsem se narodil, na vedlejší dům, ve kterém bydleli dědeček s babičkou, a na letní louky, na nichž jsem vyrůstal, a začal pro ně hledat slova.

V této knize najdete sbírku pampelišek ze všech těch let. Po-dobenství s vínem, které se na následujících stránkách stále zno-vu opakuje, dokonale sedí. Celý život jsem schraňoval obrazy, ukládal je a zapomínal. Nyní jsem se musel přesunout zpátky a použít přitom slov jako klíčů, které otevrou zásobárny myšlenek a nahlédnou, co je uvnitř.

A tak se stalo, že od svých dvaceti čtyř do třiceti šesti let jsem se skoro každý den procházel po vzpomínce na dědečkův trávník v severním Illinois a doufal, že najdu nějakou napůl vyhořelou prs-kavku, zrezivělou hračku nebo útržek dopisu, který jsem v dětství napsal, abych se mohl nějak spojit s tím starším člověkem, jímž jsem se stal, a připomněl mu jeho minulost, jeho život, známé, radosti a strasti.

Vyvinula se z toho hra, do níž jsem se pouštěl s nesmírnou chutí: zjišťoval jsem, kolik si toho pamatuji o pampeliškách, o tom, jak jsem s otcem a bratrem česal psí víno, objevoval při pohledu z arkýře komáří líheň v sudu na dešťovou vodu nebo vyhledával vůni zlatě ochmýřených včel, které se slétaly kolem révového keře u naší zadní verandy. Včely totiž voní, jestli to nevíte, a pokud nevoní, tak by určitě měly, protože mají nožky poprášené vůněmi milionu květín.

Pak jsem si chtěl vzpomenout, jak vypadala rokle, zvláště za těch nocí, kdy jsem se vracel pozdě večer přes celé město z kina, kde dávali ten báječně strašidelný film *Fantom opery* s Lonem Chaneyem; můj bratr Skip utíkal napřed, schoval se pod můstek přes potok na dně rokle jako Samotář, aby pak mohl vyskočit ven a s řevem se na mě vrhnout, já pak utíkal, padal a s nesmyslným drmoléním utíkal dál, až domů. Byla to nádhra.

Celou tu dobu jsem prostřednictvím slovních asociací narážel i na stará a věrná přátelství. Svého kamaráda Johna Huffa jsem si vypůjčil ze svého dětství v Arizoně a odvezl si ho na východ do Green Townu, abych se s ním mohl pořádně rozloučit.

Celou tu dobu jsem snídal, obědval a večeřel s lidmi, které jsem tolik miloval a kteří už byli dávno po smrti. Byl jsem totiž z těch chlapců, co mají opravdu rádi své rodiče a prarodiče, a dokonce i svého bratra, i když se na něj tenhle bratr párkrát „vykašlal“.

Celou tu dobu jsem se také přistihoval, jak ve sklepě mačkám pampelišky na dědečkově vinném lisu nebo jak na verandě pomáhám na Den nezávislosti strýčkovi Bionovi nabíjet jeho vlastnoručně vyrobené bronzové dělo.

Překvapilo mne to. Musím zdůraznit, že mi nikdo nenařídil, abych sám sebe překvapoval. V mé neznalosti se mi díky pokusům a omylům podařilo padnout na nejstarší a nejlepší způsob psaní a skoro mne vyděsilo, když se všechna ta fakta vyřítla z houští jako křepelky po ráně z pušky. K té tvořivosti jsem přišel stejně nevědomky jako dítě, které se učí chodit a dívat se. Naučil jsem se dávat svým smyslům a své minulosti možnost, aby mi pověděly všechno, co bylo nějakým způsobem pravdivé.

A tak jsem se změnil v chlapce, který běží pro kýbl čisté dešťové vody ze sudu za domem. Samozřejmě, čím víc vody z něj vyberete, tím víc do něj nateče. Proud nikdy neustal. Jakmile jsem se naučil do těch časů vracet, měl jsem najednou po ruce spoustu vzpomínek a smyslových vjemů, s nimiž jsem si mohl hrát – ne pracovat, ale hrát si. Pokud se dá *Pampeliškové víno* nějak charakterizovat, pak jako příběh onoho „dítěte, které je skryté v každém z nás“, které dovádí na dávných srpnových lukách Páně a postupně začíná dospívat, stárnout a cítit temnotu, co číhá pod stromy, aby se mohla rozsemenit.

Před několika lety mne pobavil a trochu i překvapil jistý kritik, který se v článku, v němž rozebíral *Pampeliškové víno* a některé realističtější práce Sinclaira Lewise, pozastavoval nad tím, jak to, že jsem se mohl narodit a vyrůstat ve Waukeganu, který jsem v románě přejmenoval na Green Town, a přitom si nevšimnout, jak je ten přístav ošklivý a jak ponuré jsou uhelné doky a železniční seřadiště za městem.

Samozřejmě že jsem si toho všeho všiml a díky mé rodové dispozici k tomu nechat se okouzlit čímkoli mne jejich krása uchvátila. Vlaky, nákladní vagony a zápach uhlí a ohně dětem nepřipadají ošklivé. Ošklivost je pojem, na který narazíme až později a začneme ho vnímat citlivěji. Pro chlapce je počítání vagonů nesmírně důležitá činnost. Starší lidé podupávají, nadávají

a šklebí se na vlak, který je zdržuje v cestě, ale chlapci s radostí počítají a vykřikují názvy vagonů, které kolem nich projíždějí z dalekých míst.

Navíc na to prý ošklivé seřadiště přijížděly poutě a cirkusy se slony, aby pak v pět hodin ráno, když byla ještě tma, splachovaly cihlové chodníky kyselou vodou, z níž se pěkně kouřilo.

Co se týče uhlí z doků, každý rok na podzim jsem scházel do sklepa, kde jsem pak čekal, až přijede nákladňák s kovovou sklápěčkou, která s řinčením sjela dolů a vysypala tunu nádherných meteoritů, které se valily z vesmíru ke mně do sklepa a hrozily mne zavalit svým černým pokladem.

Jinými slovy, má-li v sobě chlapec kus básníka, nemůže v koňském koblížku vidět nic jiného než květiny; a koneckonců, o nic jiného v případě koňských koblížků ani nejde.

To, jak všechna léta mého života vyrašila do podoby téhle knihy, vám možná vysvětlí jedna z mých posledních básní lépe než celý tenhle úvod.

Takhle ta báseň začíná:

*Já nepocházím z Byzance,
i v čase trochu jinde jsem
a v místě, kde žil prostý lid:
Tehdy ahoj
jsem řekl světu v Illinois.
Pocházím z města se jménem
bez učené elegance,
z Waukeganu, ne z Byzance.*

Báseň pak pokračuje popisem mého celoživotního vztahu k rodišti:

*A přesto, když se navracím
k stromů korunám nejvyšším,
vidím z nich tu nejdražší zem
kdy opěvanou básníkem.*

Waukegan, který jsem od té doby mnohokrát navštívil, není ani hezcí, ani ošklivější než kterékoli jiné městečko na Středozápadě. Je v něm hodně zeleně. Koruny stromů se uprostřed ulic *doopravdy* dotýkají. Ulice před naším starým domem je pořád ještě dlážděna červenými cihlami. Co je tedy na tom městě tak zvláštního? No přece to, že jsem se v něm narodil. Je součástí mého života. Musel jsem o něm napsat tak, jak jsem považoval za vhodné:

*Tak v stínu legend rostli jsme
a starých bohů zářný džem
na žitný chleba mazali,
kde jasné máslo zahalil
a my pak, jak nám velel pud,
pozřeli Afroditin úd...
Zatímco na verandě zas
s moudrými slovy, v očích jas,
Dědeček, legend hrdina,
do kapsy strčil Platona;
babička, dobrák od kosti,
zašila rukáv starostí
a sněžné vločky upletla
na ochlazení do tepla.
Strýčci dýmali z doutníků,
moudrost v podobě žertíků
vedle tet, delfských kněžek snad,
s litry prorockých limonád
rozdaných chlapcům do šera
řecké svatyně večera;
ti potom odcházeli spát,
z hříchů nevinnosti se kát,
a ony hříchy za noci
snily o letech budoucích:
nestál v té řadě krásných rán
Illinois ani Waukegan.*

*Tak přes lakotu sudiček
a nudu malých městeček
víme, co od nás život chce.
Jsme z Byzance.
Jsme z Byzance.*

Waukegan – Green Town – Byzanc.
Takže Green Town *skutečně* existoval?
Ano, pochopitelně.

Existoval doopravdy také chlapec jménem John Huff?

Existoval. Dokonce se tak i jmenoval. Jenomže neodjel on ode mne, ale já od něj. Nakonec však všechno dobře dopadlo, ještě nyní, po dvaadvaceti letech, je naživu a pamatuje si, jak jsme se měli rádi.

Existoval nějaký Samotář?

Existoval a přesně takhle se mu říkalo. Když mi bylo šest let, obcházel po nocích městem, každý se ho bál a nikdy se ho nepodařilo chytit.

A teď to nejdůležitější: existoval ten velký dům s dědečkem, babičkou, nájemníky na letním bytě, strýčky a tetami? Na to už jsem odpověděl.

Je rokle skutečná a hluboká a je v ní v noci tma? Přesně tak. Před pár lety jsem tam vzal své dcerky a bál jsem se, že se třeba rokle během času zanesla. K mé velké úlevě a radosti jsme ovšem zjistili, že je ještě hlubší, temnější a tajuplnější než kdy předtím. Ani dnes bych tamtudy nešel v noci domů po *Fantomovi opery*.

Tak to vidíte. Waukegan byl Green Town a Byzanc dohromady, se všemi radostmi a smutky, které tahle jména představují. Žili v nich bohové i trpaslíci, věděli, že jsou smrtelní, a tak se trpaslíci snažili chodit pěkně zpříma, aby nepřiváděli bohy do rozpaků, a bohové se zase krčili, aby se ti malí cítili dobře. A vůbec, co-pak to není samotný základ celého života, ta schopnost vrátit se a objevit se v hlavě někoho jiného, vyvalit oči na ten praštěný zázrak a říct: Aha, tak takhle ty se na to díváš?! No, to si budu muset zapamatovat.

Tímhle všim chci tedy oslavit smrt i život, temnotu i světlo, stáří i mládí, hloupost i moudrost, dokonalou radost i hrůzu tak, jak je popsal chlapec, který kdysi visel za nohy na stromě oblečený do netopýřího kostýmu s cukrovými upířími zuby v ústech a který, když mu bylo dvanáct, z toho stromu spadl, vzal si dětský psací stroj a napsal svůj první „román“.

A ještě poslední vzpomínka.

Balonky na horký vzduch.

Dneska už jsou k vidění málokdy, i když jsem se doslechl, že v některých zemích je vyrábějí dodnes a pohání je horký vzduch z kupičky hořící slámy vespod.

Ovšem v roce 1925 jich bylo v Illinois ještě plno a jedna z mých posledních vzpomínek na dědečka je ta, když jsme spolu před čtyřiceti osmi lety hodinu před půlnocí čtvrtého července vyšli na trávník, zapálili oheň a naplnili horkým vzduchem hruškovitý červeno-modro-bíle pruhovaný papírový balonek, na chvíli ho v mihotavé záři plamene drželi v rukou jako zářivého anděla před verandou plnou strýčků a tetiček a bratranců a maminek a tatínků, až jsme nakonec tu věc, která byla život, světlo a tajemství, pomalu vypustili z prstů do letní noci, nad střechy domů ukládajících se ke spánku, mezi hvězdy, křehkou, zázračnou, zranitelnou a krásnou jako život sám.

Vzpomínám si na dědečka, jak tam stál a zabraný do svých myšlenek se díval na to zvláštní slábnoucí světlo. A vzpomínám si, jak mi do očí vhrkly slzy, protože bylo po všem, noc skončila a já pochopil, že taková noc už nikdy nebude.

Všichni mlčeli. Jenom jsme se dívali na nebe, dýchali a mysleli na totéž, jenom to nikdo nepronесl nahlas. Ale někdo to přece nakonec říct musí, no ne? A ten někdo jsem já.

To víno pořád ještě čeká dole ve sklepech.

Moje milovaná rodina stále ještě sedí ve tmě na verandě.

Balonek na horký vzduch se stále vznáší a září na nočním nebi jako nepohřbené léto.

Proč? Jak je to možné?

Protože to říkám já.

Ray Bradbury, léto 1974

PAMPELIŠKOVÉ VÍNO

Bylo tiché ráno a město přikryté tmou si pohodlně lebedilo v postelích. V povětří bylo cítit léto, vítr měl tu správnou sílu a svět zhluboka, pomalu a teple oddechoval. Stačilo, abyste vstali a vyklonili se z okna, a okamžitě jste pochopili, že teď konečně doopravdy nastává čas svobody a života, že přišlo první letní ráno.

Dvanáctiletý Douglas Spaulding, který se právě probudil, se nechal létem kolébat na vlnách časného jitra. Ležel v klenuté ložnici ve třetím patře, vysoko v červnovém větru, na vrcholku nejvyšší věže ve městě, a cítil, jak mu jeho postavení dodává sílu. V noci vysílal svůj pohled jako světlo majáku nad vzedmuté moře stromů, nad šumící příboj jilmů, dubů a javorů. A teď...

„Páni,“ zašeptal Douglas.

Čeká ho celé léto, aby si je den po dni odškrtal v kalendáři. Už viděl, jak se jeho ruce natahují do všech stran jako ruce boha Šivy na obrázcích v cestopisech, jak trhají kyselá jablka, broskve a temně modré švestky. Bude se odívat do stromů, keřů a říček. S radostí bude cvakat zuby u ojiněných dveří ledárny. S nadšením se bude opékat společně s deseti tisíci kuřaty v babiččině kuchyni.

Avšak teď ho čekal úkol, na který už byl zvyklý.

Každý týden směl na jednu noc opustit svého otce, matku a mladšího bratra Toma, kteří spali v malém domku vedle, a vyběhnout po tmavých točitých schodech sem, do podkrovní dědečkova a babiččina domu, do své černokněžnické věže, kde mohl spát za dunění hromů a pronásledován vidinami, aby se probudil ještě před kříšťálovým zvoněním lahvi s mlékem a stačil provést svůj kouzelný rituál.

Postavil se ve tmě k otevřenému oknu, zhluboka se nadechl a zafoukal.

Pouliční lucerny zhasly jako svíčky na černém dortu. Ještě několikrát foukl a hvězdy se začaly vytrácet.

Douglas se usmál. Ještě tady a tamhle...

Do matné ranní země se zakously žluté čtverečky, jak se pomalu začala rozsvěcet světla v domech. O několik mil dál v krajině, nad níž se rozednívalo, zablikala celá sprška oken.

„Všichni zívají. Všichni vstávají!“

Velký dům pod ním se zavrtěl.

„Dědečku, vytáhni si zuby ze sklenice!“ Dostatečně dlouho počkal. „Babičko a prababičko, pečte koláče!“

Po chodbách plných průvanu se rozletěla vůně pečeného těsta a probudila všechny nájemníky, tetičky, strýčky a bratránky na ná-vštěvě.

„Ulice, kde bydlí Staří, probud'te se! Slečno Heleno Loomisová, plukovníku Freeleighi, paní Bentleyová! Kašlejte, vstávejte, vezměte si prášky, hýbejte se! Pane Jonasi, zapřáhněte koně a vyjed'te s vozem ven!“

Ponuré domy na druhé straně rokle, která se táhla přes město, otevřely své zlověstné dračí oči. Zanedlouho se v ranních ulicích dole objeví dvě staré paní na své Zelené mašině a budou mávat na psy. „Pane Triddene, honem do vozovny!“ Za chvíli do řečiště městských ulic vypluje tramvaj obklopená sršícími modrými jiskrami.

„Johne Huffe a Charlie Woodmane, jste už hotoví?“ zašeptal Douglas směrem k Ulici dětí.

„Hotoví!“ zněla odpověď baseballovým míčkům zapadlým do vlhkého trávníku a opuštěným provazovým houpačkám zavěšeným na stromech.

„Mami, tati, Tome – vstávejte.“

Slabě zacinkaly budíky. Hodiny na budově soudu zaburácely. Ptáci vylétli z korun stromů jako síť vržená jeho rukou a rozezpívali se. Dirigent Douglas ukázal k východu.

Slunce začalo stoupat.

Založil si ruce na prsou a usmál se úsměvem spokojeného kouzelníka. Tak, pomyslel si, stačí, abych zavolal, a všichni se můžou přetrhnout. Bude to dobré léto.

Naposledy luskl prsty městu do tváře.

Dveře se s boucháním otvíraly a lidé vycházeli ven.

Začalo léto roku 1928.

Když šel toho dne ráno přes trávník, narazil Douglas Spaulding obličejem do pavučiny a přetrhl ji. Jediná neviditelná nitka se dotkla jeho čela a bez sebemenšího zvuku praskla.

Díky této nepatrné příhodě poznal, že dnešní den bude jiný než ostatní. A bude jiný také proto, jak vysvětloval jeho otec, když ho společně s desetiletým bratrem Tomem odvážel ven z města, že některé dny se skládají jen z vůní, jako by celý svět nedělal nic jiného, než že jednou nosní dírkou vdechuje a druhou vydechuje. A v jiné dny zase, pokračoval, jsou slyšet všechny trubky a trylky vesmíru. Některé dny přejí chuti a další hmatu. A některé dny jsou dobré pro všechny smysly najednou. Tenhle den, pokýval hlavou, voní, jako kdyby přes noc tam za horami vyrostl nějaký velký bezejmenný sad a naplnil celý viditelný svět svěží a teplou vůní. Ve vzduchu byl cítit déšť, ale obloha byla bez mráčku. Každou chvíli se mohl z lesů ozvat něčí smích, ale panovalo naprosté ticho...

Douglas sledoval ubíhající krajinu. Necítil žádné sady ani žádný déšť, protože věděl, že bez jabloní nebo bez mraků nemůže ani jedno z toho existovat. A ten někdo, kdo by se mohl smát v lese...?

Přesto – Douglase zamrazilo –, aniž znal důvod, byl tenhle den skutečně zvláštní.

Auto zastavilo přímo uprostřed tichého lesa.

„Tak, hoši, dbejte na slušné vychování.“

Zrovna se pošťuchovali lokty.

„Jasně, šéfe.“

Vylezli z vozu a s modrými cínovými bandaskami se vydali od opuštěné prašné cesty do nitra lesa, kde to vonělo dešťovou vodou.

„Hledejte včely,“ radil jim otec. „Včely se motají kolem malin jako kluci kolem kuchyně, co, Dougu?“

Douglas překvapeně vzhledl.

„Jsi bůhví kde,“ usoudil otec. „Trochu života do toho umírání! Pojď s námi.“

„Jasně, šéfe.“

Kráčeli lesem, Douglas ve stínu svého vysokého otce a malý Tom za ním, v jeho stínu. Vyšli na nízké návrší a pohlédli před sebe. Tady, vidíte? Otec napřáhl ruku. Tady přebývají tiché letní větry, vlají v zelených hlubinách nikým neviděny, jako duchové velryb.

Douglas se rychle rozhlédl; nic neviděl a zdálo se mu, že si z něj otec, který stejně jako dědeček zbožňoval hádanky, utahuje. Ale... Stejně... Douglas se zarazil a nastražil uši.

Ano, něco se stane, pomyslel si, vím to!

„Tohle je kapradí, jmenuje se netík,“ kráčel otec dál s cinkající bandaskou v ruce. „Cítíte to?“ Rozhrnul nohama půdu. „Výborná listovka, za dobrých milion let. Jen si pomyslete, kolik na to bylo potřeba podzimů.“

„No ne, já jdu jako indián,“ podivil se Tom. „Úplně potichu.“

Douglas to cítil, i když si hlubokou prst' nevyzkoušel; pozorně naslouchal. Jsme obklíčeni! napadlo ho. Teď se to stane! Co? Zastavil se. Vylezte, ať jste kdo jste, ať jste kde jste! volal v duchu.

Tom s otcem pokračovali v cestě po zemi, která tlumila jejich kroky.

„Nejjemnější krajky,“ pronesl otec tiše.

A ukázal nahoru do korun stromů, aby viděli, jak jsou vetkané do oblohy nebo jak je obloha vetkaná do nich, jedno z toho. Ale jsou tam, usmál se, a krajky se táhly dál, zelené a modré, pokud jste se dívali a viděli, jak les pracuje na svém hučícím stavu. Otec se spokojeně rozhlížel, hovořil o nejrůznějších věcech a slova mu

lehce plynula z úst. Ulehčoval si to ještě tím, že se svým větám občas zasmál. Říkal, že rád poslouchá ticho, pokud se tedy vůbec dá ticho poslouchat, protože, navázal, v tom tichu je slyšet i pyl, jak se snáší vzduchem plným včel, panebože, vzduchem plným včel! A poslouvejte! Za těmi stromy zpívají ptáci, úplný vodopád!

Teď, napadlo Douglase, už je to tady! Už to běží! Nevidím to! Utíká to a je to skoro u mě!

„Maliny!“ zvolal otec. „Máme štěstí, koukejte!“

Ne! Douglas zalapal po dechu.

Ale Tom s otcem se předklonili a ponořili ruce do keře. Kouzlo pomínulo. Ta strašlivá šelma, skvělý běžec, skokan, ten, který otrásá lidskými dušemi, to všechno bylo pryč.

Douglas, zmatený a prázdný, padl na kolena. Viděl, jak se jeho prsty noří do zeleného stínu a zbarvují se, jako by se zařízly do lesa a pronikly přímo do otevřené rány.

„Hoši, oběd!“

S bandaskami zpola naplněnými malinami a lesními jahodami a pronásledování včelami, které, jak prohlásil otec, nejsou ničím jiným než světem bručícím si pod vousy, se usadili na kládu obrostlou zeleným mechem, žvýkali obložené chleby a pokoušeli se naslouchat lesu stejným způsobem, jakým mu naslouchal otec. Douglas cítil, jak ho pobaveně pozoruje. Otec chtěl zrovna říct něco, co ho právě napadlo, ale nakonec si ukousl další sousto a začal nad ním dumat.

„Sendvič v přírodě už ani není sendvič. Všimli jste si, že chutná jinak než doma? Je víc kořeněný. Chutná po mátě nebo bazalce. Člověk má hned větší chuť k jídlu.“

Douglasův jazyk zaváhal, chvíli se probíral strukturou chleba a ostře kořeněné šunky. Ne... ne... úplně obyčejný sendvič.

Tom chvíli žvýkal a pak přikývl. „Je mi to jasný, tatí!“

Skoro už to tu bylo, uvažoval Douglas. Ať už je to co chce, je to pořádně velké, panečku, velikánské! Něčeho se to polekalo. A kde je to teď? Za tím keřem! Ne, za mnou! Tady ne... skoro tady... potají si prohmatal břicho.

Když chvíli počkám, vrátí se to. Nebude to bolet; mám pocit, že mi to nechce ublížit. Co tedy? Co?

„Víš, kolikrát jsme letos, loni a předloni hráli baseball?“ nadhodil Tom jen tak, aby řeč nestála.

Douglas sledoval, jak Tom o překot mele pusou.

„Napsal jsem si to! Tisícpětsetšedesátosmkrát! Kolikrát jsem si za deset let vyčistil zuby? Šesttisíckrát! Ruce jsem si myl patnácttisíckrát. Spal jsem asi tak čtyřtisíckrát, když nepočítám, jak jsem si tu a tam někde zdřímnul. Snědl jsem šest set broskví, osm set jablek. Hrušek jenom dvě stě, na hrušky mě moc neužije. Vymysli si, co chceš, na všechno mám statistiku! Když to všechno sečtu, udělal jsem za deset let miliardy milionů věcí.“

Tak, pomyslel si Douglas, už je to tady zase. Proč? Je to tím, že Tom mluví? Ale proč zrovna Tom? Tom vykládá s plnou pusou dál, táta sedí kousek od nich na kládě ostražitý jako rys a Tomovi utíkají slova z úst jako bublinky ze sodovky:

„Přečtený knížky: čtyři sta. Filmy: čtyřicet s Buckem Jonesem, třicet s Jackem Hoxiem, pětáčtyřicet s Tomem Mixem, třicet devět s Hootem Gibsonem, sto devadesát dva kreslených s kocourem Felixem, deset s Douglasem Fairbanksem, osmkrát *Fantom opery* s Lonem Chaneyem, čtyři s Miltonem Sillsem a jednu takovou věc o lásce s Adolphem Menjouem, všichni se tam v jednom kuse objímali a celý dvě hodiny řvali a já musel čekat devadesát hodin v kině na záchodě, než to skončí, abych viděl *Kočku a kanárka* nebo *Netopýra*. Počítám, že jsem snědl tak čtyři sta lízátek, tři sta čokoládových tyčinek, sedm set kornoutků zmrzliny...“

Tom pokračoval ve stejném duchu ještě přibližně pět minut a pak se ho otec zeptal: „Kolik malin jsi dneska nasbíral, Tome?“

„Přesně dvě stě padesát šest!“ vyhrkl Tom.

Otec se zasmál, oběd skončil a všichni tři se opět ponořili do stínu stromů, aby dál hledali maliny a malinkaté lesní jahody; předklonili se a začali kmitat rukama, bandasky těžkly. Douglas zadržel dech a pomyslel si, ano, už se to zas blíží! Skoro mi to funí za krk! Neohlížej se! Dělej něco. Prostě sbírej dál, házej maliny do bandasky. Když se podíváš, polekáš to a ono to zas uteče.

Tentokrát to nesmíš ztratit! Ale jak to dostat někam, kde by sis to mohl prohlédnout, podívat se tomu zpříma do tváře? Jak? Jak?

„Mám v krabičce od sirek sněhovou vločku,“ prohlásil Tom a s úsměvem se podíval na svou upatlanou ruku.

„Mlč! chtěl zařvat Douglas. Ale ne, křik by vyplašil ozvěnu a ta Věc by utekla!“

Počkat... čím déle Tom mluvil, tím více se ta velká Věc přibližovala, nebála se Toma, Tom ji svým dechem přitahoval, patřil k ní!

„V únoru,“ vykládal Tom a uchechtl se, „jsem ve vánici podržel otevřenou krabičku, počkal, až do ní spadne vločka, a pak jsem ji zavřel, utíkal jsem domů a schoval ji v mrazáku!“

Blízko, blizoučko. Douglas zíral na Tomovy míhající se rty. Chtělo se mu uskočit, cítil, jak se za lesem zvedá obrovská přílivová vlna. Každou chvíli dopadne, navždycky je rozmačká...

„Jo, šéfe,“ mumlal Tom a sbíral maliny, „v celém Illinois jsem já jedinej, kdo má v létě sněhovou vločku. Má větší cenu než diamanty, to ti teda povím. Zítra tu krabičku otevřu. Dougu, ty se taky budeš moct podívat...“

Kdykoli jindy by Douglas pohrdavě zafrkal, praštil bratra a prohlásil, že je to všechno nesmysl. Ale dnes, kdy se k němu řítila ta Věc, snášela se na něj z čistého nebe, dokázal jen se zavřenýma očima přikývnout.

Překvapený Tom přestal sbírat maliny a otočil se, aby se na svého bratra podíval.

Skloněný Douglas představoval ideální cíl. Tom zaječel, skočil a dopadl. Svalili se na zem, zmítali se a kutáleli.

Ne! Douglas se snažil na nic nemyslet. Ne! Když tu najednou... Ano, je to tak! Ano! Potyčka, tělesný dotek, pád na zem nedokázaly zahnat strašlivou přílivovou vlnu, která se přes ně nyní převálila, zaplavila je a odnesla z travnatého břehu hluboko do lesa. Do úst ho udeřila pěst. Ucítil na jazyku teplou rezavou krev, popadl Toma, přidržel ho a chvíli tak leželi mlčky, s tlukoucím srdcem, a zhluboka oddechovali. Nakonec pomalu a v obavách, že nic neuvidí, otevřel Douglas jedno oko.

Bylo před ním všechno, úplně všechno.

Svět, jako obrovská duhovka ještě obrovitějšího oka, které se právě otevřelo a rozšířilo, aby mu nic neušlo, mu pohled opětoval.

A Douglas pochopil, co to po něm skočilo, co s ním zůstane a už nikdy neuteče.

Jsem naživu, řekl si.

Prsty potřísněné krví se mu třásly jako cáry nějaké vlajky, již objevil teprve nyní a která ho nutila uvažovat o tom, které zemi patří a jaké povinnosti vůči ní má. Jednou rukou držel Toma, aniž o tom věděl, a druhou se dotkl své krve, jako by ji mohl sloupnout a zvednout k očím a prozkoumat. Potom Toma pustil a zůstal ležet na zádech s paží vztyčenou k nebi, stal se hlavou, ze které jeho oči vyhlížely ven jako strážce skrz padací mříž jakéhosi podivného hradu přes most, jeho ruku, na prsty, na nichž se ve světle třepetala jasná vlajka krve.

„Jsi v pořádku, Dougu?“ ptal se Tom.

Jeho hlas zněl někde na dně pod zeleným mechem, hluboko pod hladinou, daleko.

Tráva pod jeho zády zašustila. Svěsil ruku; cítil, jak je pokrytá chmýřím a jak mu daleko dole vržou prsty v botách. Kolem nastrožených uší se mu prohnal vítr. Svět mu sklouzl přes skelnou oblinu oční bulvy jako obrázek v křišťálové kouli. Květiny byly jako zářivé kousky slunce a oblohy rozházené po lese. Přes obrovský obrácený rybník nebe přelétali ptáci jako vržené kameny. Skrz zuby mu proudil vzduch, dovnitř ledový, ven rozpálený. Hmyz se srážel se vzduchem jako nabitý elektřinou. Na hlavě mu deset tisíc vlasů povyroستlo o miliontinu palce. Slyšel, jak mu v každém uchu tluče jedno srdce, třetí v krku, další dvě v zápěstí a to skutečné v prsou. Milion pórů jeho těla se otevřelo.

Jsem *vážně* naživu! napadlo ho. Nikdy jsem si to neuvědomil, a jestli ano, tak jsem na to zapomněl!

Tucetkrát to vykřikl do světa, ovšem jenom v duchu. Jen si to představte, no jen si to představte! Dvanáct let už jsem na světě, a teprv teď! Teprve teď najdu ten převzácný chronometr, zlaté hodinky, které mají běžet dobře sedmdesát let – a najdu je uprostřed rvačky zapomenuté tady pod stromem.

„Dougou, jsi v pořádku?“

Douglas zařval, popadl Toma a překulil se.

„Dougou, ty seš cvok!“

„Cvok!“

Kutáleli se z kopce, v ústech i v očích slunce, rozbitou citronově žlutou sklenku, lapali po dechu jako pstruh vyvržený na břeh, smáli se, až jim do očí vhrkly slzy.

„Dougou, nezbláznil ses?“

„Ne, ne, ne, ne!“

Douglas zavřel oči a spatřil, jak se tmou plíží skvrnití levharti.

„Tome!“ A ještě jednou, tišeji. „Tome... ví každý... každý na světě... že je naživu?“

„Jasně. Aby ne!“

Levharti se nehlučně odplížili do temnějších končin, kam už je jeho oči nedokázaly sledovat.

„To doufám,“ zašeptal Douglas. „Doufám, že to vědí.“

Otevřel oči. Otec se tyčil s rukama v bok vysoko nad ním proti obloze plné zelených listů a smál se. Jejich pohledy se setkaly a Douglas ožil. Táta to ví, pomyslel si. Všechno to předem naplánoval. Vzal nás sem schválně, aby se mi mohlo stát tohle. Všechno ví, má v tom sám prsty. A teď ví, že já vím.

Vzduchem přilétla ruka a sevřela ho. Když se konečně celý potlučený a pomačkaný, zmatený a vyjevený kymácel na nohou vedle otce a Toma, chytil se Douglas jemně za své kostnaté lokty a spokojeně si přešel jazykem natržený ret. Pak pohlédl na Toma a otce.

„Ponesu bandasky,“ prohlásil. „Dneska ponesu všechno.“

S tajuplnými úsměvy mu bandasky předali.

Stál a lehce se pohupoval; v natažených rukou svíral sesbíraný šťavnatý les a cítil jeho váhu. Chci zkusit všechno, co se dá, řekl si. Teď se chci unavit, pořádně unavit. Nesmím zapomínat na to, že jsem naživu, vím, že jsem živý, a nesmím to zapomenout ani dnes, ani zítra, ani pozítří.

Vyrazil kupředu následován včelami a vůní malin a žlutého léta, ověšený bandaskami a napůl opilý, s báječnými mozoly

na prstech a zdřevěnělýma rukama; klopýtl a otec ho chytil za rameno.

„Ne,“ zamumlal Douglas. „To nic. Všechno v pořádku...“

Půl hodiny trvalo, než mu z paží, nohou a zad vyprchal pocit trávy, kořenů, kamení a kůry klády obrostlé mechem. Zatímco o tom všem uvažoval a nechával to plynout, ubíhat a rozplývat se v dálce, otec s bratrem ho mlčky následovali, nechali se jím vést k té skvělé silnici, po níž se vrátí do města...